

Visie op het centrum van Uden

Werkboek Werksessies

september - november 2019

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
1. Inleiding.....	4
2. Hoe gaan we het aanpakken?.....	6
3. Aan de slag: op weg naar strategische keuzes.....	8
3.1 Startbijeenkomst 25 september.....	9
3.2 StraatPraat-sessie 28 september of 2 oktober.....	9
3.3 Verdiepende werkgroepen 16/30 oktober.....	10
3.4 Slotbijeenkomst 13 november.....	13
4. Opbrengst startbijeenkomst 12 juni 2019.....	14
5. Input werksessies (eerste aanzet gespreksagenda).....	20
5.1 Ondernemerschap.....	20
5.2 Leefbaarheid.....	24
5.3 Inrichting.....	28
6. Wat hebben eerdere participatietrajecten al opgeleverd?.....	30

Voorwoord

Fijn dat u met ons wilt meedenken over de toekomst van ons centrum!

Dit document heeft als doel om u wegwijs te maken in de thematiek, in antwoord op vragen als: wat is een centrumvisie, waarom is een centrumvisie nodig, wat moet er in zo'n visie allemaal aan de orde komen? Ook leggen we uit hoe we willen komen tot een nieuwe visie.

Natuurlijk staan wij open voor suggesties en vragen.
We verheugen ons op een vruchtbare samenwerking!

Projectgroep Centrumvisie:
Ralf Francissen (projectleider)
Juanita van der Hoek
Letty van Lieshout
Dominique Uittenbogerd
Linda IJsseldijk

© Gemeente Uden, september 2019

Disclaimer: We hebben deze informatie met de grootst mogelijke zorgvuldigheid voor u samengesteld. We pretenderen echter niet dat we daarmee volledig zijn. Deze notitie is puur bedoeld als praatstuk; een eerste aanzet om u te voorzien van achtergrondinformatie. Mist u informatie of ziet u toch nog een foutje of onvolkomenheid? Laat het ons alsjeblieft even weten via centrumvisie@uden.nl

1. Inleiding

Gemeente Uden wil graag samen met belanghebbenden een stevige visie ontwikkelen op een toekomstbestendig centrum. Het centrumgebied is namelijk een belangrijk verblijfsgebied én visitekaartje van Uden. Hier komen niet alleen inwoners van de gemeente Uden naartoe, maar ook van verder gelegen gemeenten, om te winkelen, elkaar te ontmoeten en de verschillende (publieke) functies te bezoeken.

De vitaliteit van het centrum staat echter de laatste jaren onder druk. Door leegstand is het minder aantrekkelijk voor bewoners en bezoekers, maar ook voor (nieuwe) ondernemers. In de Omgevingsvisie Uden 2015 was daarom al de volgende doelstelling opgenomen: *Het centrum moet zijn regionale functie behouden, goed bereikbaar zijn en het winkelcentrum moet compact blijven.* In het coalitieakkoord 2018-2022 spreekt de coalitie dan ook de wens uit om een nieuwe, brede visie op het centrum te ontwikkelen. Het woord 'breed' heeft daarbij twee betekenissen: 1. 'een centrum met veel verschillende voorzieningen' en 2. 'kijk niet alleen naar het beroemde Udense 'winkelachtje' (= de compacte route die je kunt lopen in het centrum van Uden), maar ook meteen naar de direct omliggende gebieden'. Om het compacte winkelcentrum heen ligt immers een zone met parkeer- en verblijfspleinen en woningen, gecombineerd met centrum-gerelateerde functies. Deze zone heeft een sterke relatie met het centrum.

Daarnaast speelt het volgende: onze bebouwde omgeving verandert. Functies verdwijnen en er is behoefte aan ruimte voor nieuwe functies. Deze verandering vindt vaak plaats in combinatie met de herbestemming van leegstaand vastgoed. Maar ook het gebied om het vastgoed heen is natuurlijk van belang. Gemeenten en zorg- en welzijnsinstellingen hebben namelijk opgaven in het sociaal domein (o.a. huisvesting voor specifieke doelgroepen) en er is behoefte aan fysieke ruimte om nieuwe vraagstukken aan te pakken, zoals energietransitie en klimaatadaptatie.

Er is al met al een grote **behoefte aan een heldere en actuele visie op het gehele centrum**, met een doorkijk naar de daarmee ruimtelijk en functioneel samenhangende centrumranden. Zo'n visie helpt ons om vanuit een duidelijk toekomstbeeld te sturen op een aantrekkelijk en concurrerend centrum.

Die heldere visie moet uiteindelijk bijdragen aan een toekomstbestendig en bruisend centrum, waar het goed wonen, werken, ondernemen en toeven is. Een centrum ook dat het verzorgingsgebied van de regio blijft. Dat betekent dat we een kwalitatief sterk en gevarieerd aanbod van functies in het centrum en de centrumrand moeten waarborgen. Samenvattend zou je ook kunnen stellen dat we een accentverschuiving in gang willen zetten, zodat ons centrum niet langer alleen een place to buy is, maar ook een place to be en misschien zelfs een place to need. Met de achterliggende verwachting dat nieuwe ontwikkelingen leiden tot meerwaarde in de vorm van betekenisvolle plekken.

2. Hoe gaan we het aanpakken?

We hebben met het college van burgemeester en wethouders afgesproken dat we eind 2019/begin 2020 de strategische uitgangspunten voor de centrumvisie zullen voorleggen aan de gemeenteraad. Het daadwerkelijk opstellen van een visiedocument zal plaatsvinden in de eerste helft van 2020. Deze visie wordt vervolgens aan de gemeenteraad voorgelegd ter besluitvorming.

Behalve de visie willen we ook een uitvoeringsprogramma opstellen met een financiële paragraaf. Bij voorkeur doen we dat allemaal zoveel mogelijk samen met belanghebbenden. Nadat de raad ook hierover heeft besloten, gaan we er vanaf de tweede helft van 2020 uitvoering aan geven. Wellicht kunnen we tegelijk met de strategische keuzes eind 2019/begin 2020 ook al een doorkijk geven naar een uitvoeringsagenda en mogelijk zijn er al quick-wins te benoemen, die we eerder kunnen oppakken.

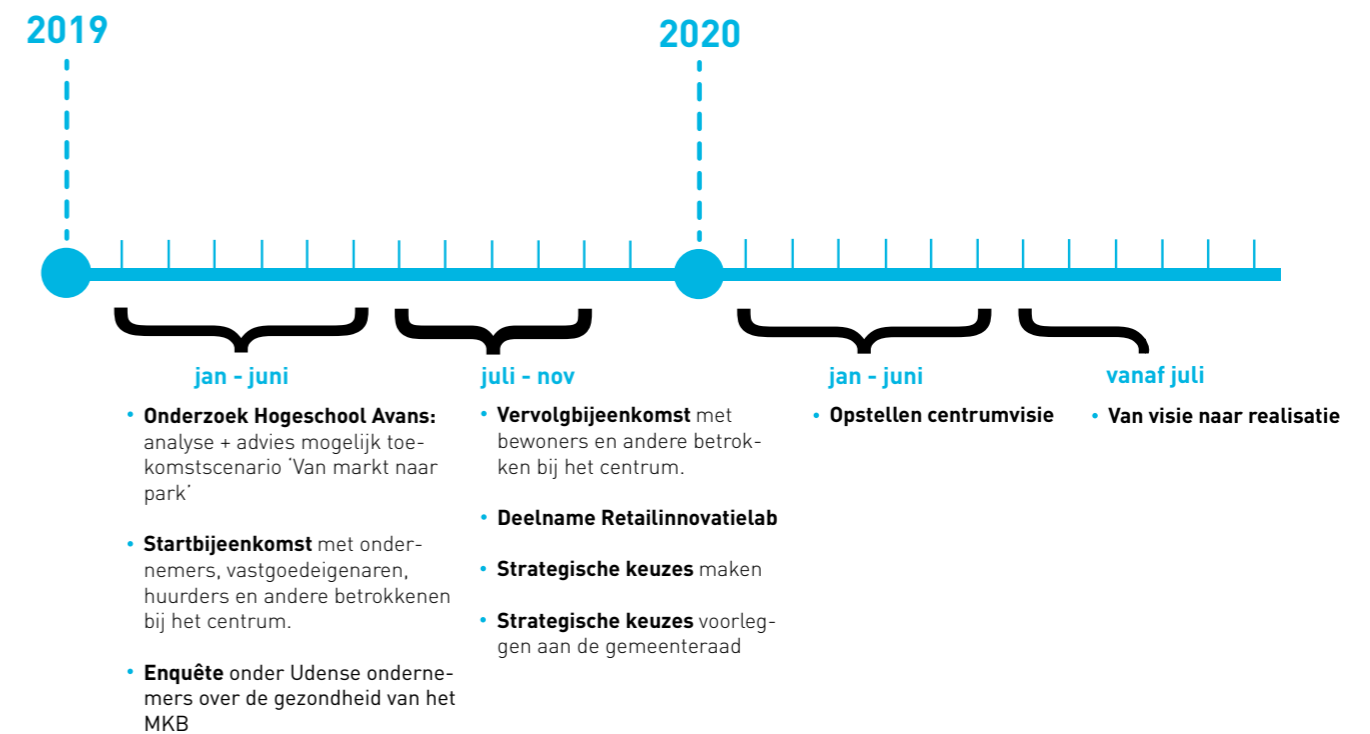
Vragen waarop we in een visiedocument voor het centrum in elk geval antwoord moeten formuleren:

- » Wat is de betekenis van het centrum voor Uden?
- » Hoe functioneert het centrum van Uden?
- » Wat gebeurt er rondom het centrum en hoe verhoudt zich dit tot het centrum?
- » In welke gebieden kunnen oplossingen worden gevonden voor knelpunten in het centrum?
- » Welke functies passen in het centrum? (en welke moeten er op het bedrijventerrein of in elke wijk in ieder geval zijn?)
- » Wat moeten we doen om het centrum aantrekkelijk te houden? (bereikbaarheid, functies, uitstraling)
- » Hoe moet de energietransitie meegenomen worden in de centrumvisie? (ruimtelijk en functioneel)
- » Hoe moet klimaatadaptatie meegenomen worden in de centrumvisie?
- » Wat is de ruimtelijke impact van de centrumvisie? (uitvoeringsagenda op basis van de kwaliteiten/attractiviteit, hoe verhoudt zich dit tot bereikbaarheid, aantrekkelijke openbare ruimte, groene omgeving)
- » Wat betekent het uitgangspunt van de Gezonde wijken voor de centrumvisie? (o.a. dementieproof)

Werksessies

Tijdens een startbijeenkomst op 12 juni in Markant hebben verschillende belanghebbenden gezamenlijk aan de hand van stellingen en een ansichtkaartenopdracht een eerste stap gezet op weg naar een toekomstvisie (zie 4. 'Opbrengst startbijeenkomst'). Deze eerste stap willen we nu graag samen met u gaan uitwerken. Dit doen we op de volgende manieren:

- » In werksessies gaan verschillende belanghebbenden met elkaar in gesprek. Het doel is om de belangrijkste vraagstukken en mogelijke oplossingen te benoemen en deze vervolgens te delen met de overige belanghebbenden (zie een verdere toelichting op de verschillende onderdelen op pag. 8 '3. Aan de slag: op weg naar strategische keuzes').
- » We leggen u verschillende vraagstukken voor via de verschillende communicatiekanalen van de gemeente. Praat mee via: www.facebook.com/groups/centrumvisieuden en www.linkedin.com/company/gemeente-uden/

3. Aan de slag: op weg naar strategische keuzes

Vanaf 25 september 2019 gaan we aan de slag om vast te stellen welke onderwerpen belangrijk zijn voor de centrumvisie. Dat gaan we doen in de vorm van een aantal werksessies, samen met alle belanghebbenden. Doel van die sessies is om de belangrijkste vraagstukken en mogelijke oplossingen te inventariseren. Dit traject zal uiteindelijk een overzicht van strategische keuzes opleveren, dat we eind dit jaar/begin volgend jaar willen voorleggen aan de gemeenteraad. Deze strategische keuzes vormen straks als het ware de inhoudsopgave van de uiteindelijke toekomstvisie voor het centrum van Uden, die in het eerste halfjaar van 2020 verder wordt uitgewerkt.

Met wie?

Voor het vervolgtraject zijn uitgenodigd:

- Centrumondernemers en vastgoedeigenaren
- Centrubewoners
- Bezoekers van het centrum
- Deelnemers die bij de eerste verkennende bijeenkomst op 12 juni hun badge plakten op de flap 'ik wil actief blijven meedenken'
- Leden van de gemeenteraad van Uden.

Voor een waardevolle toekomstvisie is het van groot belang dat we het centrum vanuit alle mogelijke belangen en verschillende perspectieven onder de loep nemen. We hopen dan ook van harte dat elke groep betrokkenen goed vertegenwoordigd is bij de werksessies.

Belangrijke data

Woensdag 25 september	19.30-21.30 uur	Startbijeenkomst
Zaterdag 28 september	10.00-13.00 uur	StraatPraat-sessie in het centrum
Woensdag 2 oktober	14.00-17.00 uur	StraatPraat-sessie in het centrum
Woensdag 16 en/of 30 oktober	19.30-21.30 uur	Verdiepende werkgroepbijeenkomst(en)
Woensdag 13 november (onder voorbehoud)	19.30-21.30 uur	Slotbijeenkomst

Locatie (onder voorbehoud): Gemeentehuis Uden.

3.1 Startbijeenkomst 25 september

We starten met een gezamenlijke bijeenkomst op 25 september om samen vast te stellen welke onderwerpen aan de orde moeten komen in de nieuwe toekomstvisie. Daarbij zal stadschoreograaf Martijn van Dijck ons meenemen in het gedachtegoed van placemaking en de kracht van de openbare ruimte, in antwoord op de vraag: hoe kunnen we samen met alle belanghebbenden een fijne plek creëren die onze gezondheid, ons geluk en ons welzijn bevordert?

Programma

- 19.00 Inloop
- 19.30 Vraaggesprek met wethouder Gijs van Heeswijk over:
 - Doel en proces van het Project Visie op het centrum van Uden.
 - Wat is bij de bijeenkomst van 12 juni al opgehaald?
 - Wat wordt gedaan met de input van de deelnemers?
- 19.50 Presentatie door stadschoreograaf Martijn van Dijck over placemaking, met aansprekende voorbeelden uit binnen- en buitenland en een korte vooruitblik naar de Straatpraat-sessies.
- 20.20 Pauze:
 - vooruitlopen op placemaking m.b.v. plattegronden van het centrum (stickers plakken)
 - (voor ondernemers/vastgoedeigenaren) toelichting op thema/werkgroep 'Ondernemerschap' (zie ook toelichting op pag. 12)
- 20.50 Bespreken resultaten stickers plakken: welke plekken in het centrum hebben welke betekenis?
- 21.20 Welke onderdelen moeten we verder uitwerken + hoe? (toelichting op werkgroepen)
- 21.30 Einde

3.2 StraatPraat-sessie 28 september of 2 oktober

Na de startbijeenkomst gaan we met elkaar het centrum in tijdens een StraatPraat-sessie om te kijken naar de kwaliteiten die bepaalde plekken hebben of nodig hebben om ook in de toekomst relevant en aantrekkelijk te zijn. U kunt kiezen uit deelname op zaterdag 28 september óf op woensdag 2 oktober. Na een korte instructie door Martijn van Dijck gaan we in kleine groepjes uiteen. Elk groepje gaat een andere plek in het centrum bestuderen. De bevindingen koppelen we daarna aan elkaar terug en zo mogelijk stellen we gezamenlijk vast wat er op korte termijn en op langere termijn zou moeten gebeuren.

3. Aan de slag: op weg naar strategische keuzes

Over Placemaking

Projecten zoals het ontwikkelen van een toekomstvisie voor een gebied kenmerken zich meestal door een projectgerichte aanpak. Bij placemaking daarentegen wordt vanuit de plek zelf gewerkt. De gemeenschap staat centraal en er is geen sprake van een definitief eindbeeld. Je bent immers nooit helemaal klaar, is de gedachte.

Samen met de gebruikers van een plek verkennen we de gebruiks(on)mogelijkheden én potentie. Tijdens StraatPraat-sessies met alle (!) gebruikers worden zo ideeën gegenereerd voor de korte en (middel)lange termijn. Deze resultaten vormen input voor het vervolgtraject, waarin we met alle belanghebbenden streven naar een fijne plek die onze gezondheid, ons geluk en ons welzijn bevordert.

Over Martijn van Dijck

Martijn van Dijck is eigenaar van Splaces, een bureau dat zich bezighoudt met het succes van 'de plek', ons gedrag in de openbare ruimte en de wonderlijke relatie die mensen hebben met plekken. Hij heeft veel ervaring met placemaking, placemanagement, gebiedsontwikkeling en co-creatie.

3.3 Verdiepende werkgroepen 16/30 oktober

Na de StraatPraat-sessies gaan verschillende werkgroepen zelfstandig door, waaronder in elk geval een werkgroep 'Ondernemerschap' (zie toelichting op pag. 12). Zij gaan de opbrengst van de startbijeenkomst en de StraatPraat-sessies verwerken tot een lijst van belangrijkste vraagstukken en mogelijke oplossingen. Ze bepalen zelf hoe vaak ze bij elkaar komen, maar we verwachten dat 1 tot 2 keer voldoende is. Wij zorgen voor professionele gespreksleiders (van Stad & Co) en vergaderfaciliteiten (ruimte, materialen, koffie/thee).

Bij de samenstelling van de werkgroepen streven we naar een zo evenwichtig mogelijke mix van ondernemers, vastgoedeigenaren, centrumbewoners en bezoekers. Mogelijk moeten we dus – bij meer belangstelling dan plaatsen – deelname bepalen door loting. Als vergaderdata hebben we in elk geval alvast in de agenda's van de gespreksleiders vastgelegd: 16 en 30 oktober in de avond (onder voorbehoud).

Overkoepelende opdracht

- Inventariseer wensen/dromen/idealen/voorwaarden
- Inventariseer knelpunten (nu en in de toekomst)
- Inventariseer mogelijke oplossingen
- Formuleer kaders/voorwaarden, in antwoord op de vraag: waaraan moeten eventuele ontwikkelingen minimaal voldoen?

Resultaat

We verwachten van elke werkgroep een beschouwing op basis van de belangrijkste thema's en bijbehorende vraagstukken. We verwachten dus geen pasklaar advies, maar een beschrijving van mogelijke keuzes en een opsomming van de voor- en nadelen van die (strategische) keuzes.

De opbrengst per werkgroep wordt door elke werkgroep zelf gepresenteerd aan alle betrokkenen tijdens de slotbijeenkomst. Hiermee delen we alle bevindingen met elkaar en kunnen we gezamenlijk vaststellen wat we aan de gemeenteraad willen gaan voorleggen. Naar verwachting zullen niet alle uitkomsten van de werkgroepen met elkaar in harmonie zijn. Tijdens de slotbijeenkomst zullen we gezamenlijk bepalen welke strategische keuzes (per thema) we gaan voorleggen aan de gemeenteraad. Mocht één avond hiertoe niet voldoende zijn, dan organiseren we een vervolgbijeenkomst of bijvoorbeeld een online stemronde. De raad stelt uiteindelijk de strategische uitgangspunten vast voor de visie. Die visie formuleren we uiteindelijk in 2020.

3. Aan de slag: op weg naar strategische keuzes

Werkgroep(en) Ondernemerschap

Het centrum van Uden is voor de regio een belangrijke publiekstrekker op het gebied van winkelen en uitgaan. Het biedt een gevarieerd aanbod van detailhandel, horeca en andersoortige dienstverlening, en vertegenwoordigt daarmee een belangrijke sociale, maar vooral ook economische waarde. Daarnaast geldt: zoals elke gemeenschap heeft ook de Udense behoefte aan een centrale plek die gezien, gevoeld en ervaren wordt als 'stadshart': een plek waar het prettig is om te verblijven.

Met het Centrumvisieproject beogen we een transformatie voor het centrumgebied, zodat het niet langer alleen een place to buy is, maar ook een place to be of zelfs een place to need. Daarbij is het uiteraard essentieel dat centrumondernemers intensief betrokken zijn. Om deze transformatie zo goed mogelijk vorm en inhoud te geven en vanwege de hoge economische waarde van het centrumgebied, is ervoor gekozen om het thema 'ondernemerschap' extra aandacht te geven. Het zal specifiek onderdeel zijn van 'placemaking' en we zullen een aantal werkgroepbijeenkomsten 'ondernemerschap' organiseren. Centrumondernemers en vastgoedeigenaren zijn nadrukkelijk uitgenodigd om aan deze bijeenkomsten deel te nemen!

In de werkgroep(en) Ondernemerschap zullen we samen met de centrumondernemers en eigenaren van vastgoed in het centrumgebied de huidige gebruikers(on)mogelijkheden en potentie van het gebied verkennen. Centraal staan vragen als:

- Hoe kan het gebied zijn regionale verzorgingsfunctie behouden en zich verder ontwikkelen tot een prettig 'verblijfshart', rekening houdend met alle trends en ontwikkelingen die zich nu voordoen?
- Wat betekent de veranderende vraag, behoeften en wensen van de huidige en potentiële gebruikers in relatie tot het voorzieningenaanbod en de inrichting van het gebied?
- Wat is nodig en welke randvoorwaarden zijn er om de economische vitaliteit van het gebied te behouden en verder te versterken?

Het idee is om in werkgroepen van maximaal 10 tot 15 personen aan de slag te gaan, zodat er optimale en intensieve interactie tussen de deelnemers kan plaatsvinden. De resultaten uit de werkgroepen en de input vanuit de verschillende straatpraatsessies vormen de basis voor het benoemen van strategische uitgangspunten voor de centrumvisie. Met als doel een toekomstbestendig en bruisend centrum ofwel een 'place to need', waar het goed ondernemen is én waar inwoners en bezoekers graag naartoe komen.

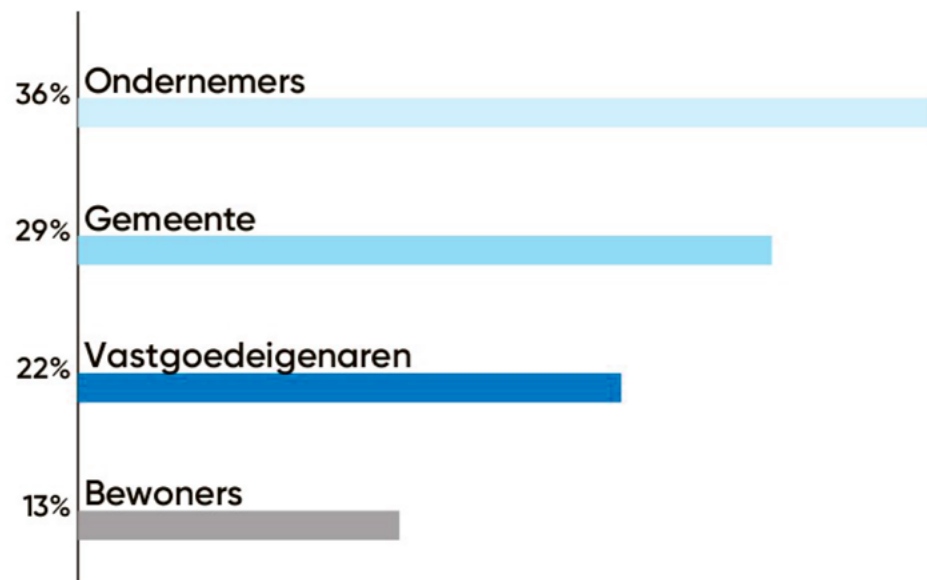
3.4 Slotbijeenkomst 13 november

Ter afsluiting willen we dan woensdagavond 13 november (datum onder voorbehoud) bijeenkomen tijdens een slotbijeenkomst, om alle bevindingen met elkaar (en met belangstellenden die niet aan de werksessies hebben deelgenomen) te delen en gezamenlijk vast te stellen wat we aan de gemeenteraad gaan voorleggen. De uiteindelijke datum is afhankelijk van de wensen van de werkgroepen en kan dus nog veranderen.

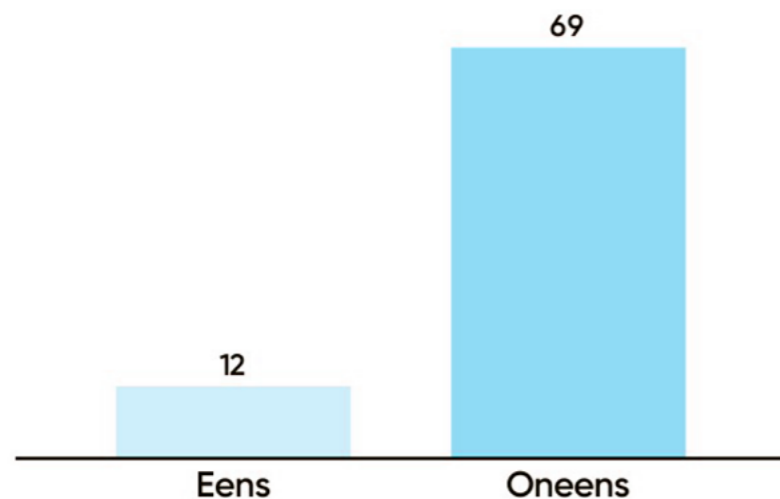
4. Opbrengst startbijeenkomst 12 juni 2019

Wie kan bijdragen aan een toekomstbestendig centrum van Uden.

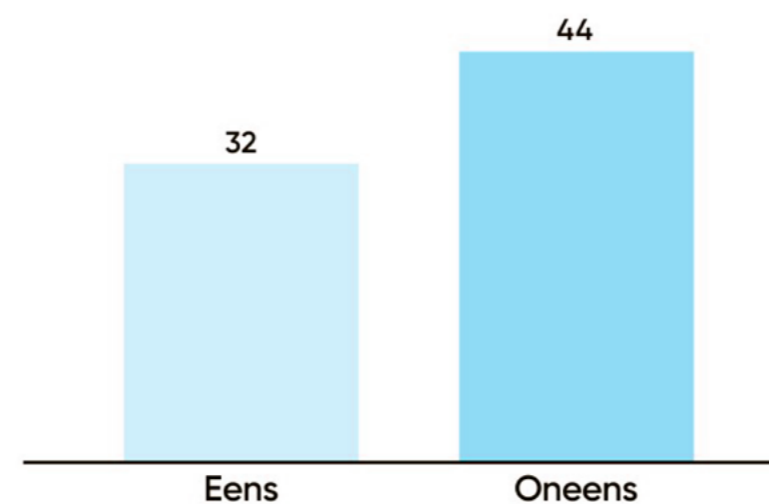
75

'Winkelen' is over 5 jaar de belangrijkste reden om het centrum van Uden te bezoeken.

81

Voor een gezond centrum moeten we vooral 'de markt' zijn werk laten doen.

76

Interpretatie Ansichtkaarten

We hebben de deelnemers gevraagd om per tafel een Ansichtkaart te maken (klik hier voor [foto's van de Ansichtkaarten](#)). Dat bleek een goede manier om erachter te komen welke onderwerpen voor de deelnemers belangrijk zijn. De opdracht bestond uit de volgende vragen:

- Welke aspecten van het centrum van Uden vind je aantrekkelijk (waarom moeten mensen nu of in de toekomst naar Uden komen)? Welke wensen heb je nog? Wat zou je daarvan graag met anderen willen delen? Beschrijf/teken die op de voorzijde van de Ansichtkaart.
- Wie zou je de Ansicht willen sturen? Schrijf naam en adres op de achterzijde van de Ansichtkaart.
- Wat is je boodschap voor de ontvanger? Schrijf die op de achterzijde van de Ansichtkaart.

4. Opbrengst startbijeenkomst 12 juni 2019

Zo ontstonden 15 mooie ansichtkaarten, met daarop de antwoorden op deze vragen. Wij zouden die antwoorden als volgt samenvatten:

- » Markt centrale ontmoetingsplek, vergroenen
- » Meer groen in het centrum
- » Uniek winkelaanbod, grote ketens verleiden
- » Diversiteit, brede functie, voor ieder wat wils, een centrum voor iedereen
- » Bourgondisch, genieten, gemoedelijk, trots
- » Vrij / gratis parkeren / blauwe zone / autovrij / voldoende parkeergelegenheden
- » Compact
- » Cultuur, musea, historie, architectuur, creativiteit, expo's
- » Veelzijdige horeca, grote terrassen, restaurants, uitgaan
- » Theater, evenementen, activiteiten, kermis, markt, buitenpodia, meer muziek op straat
- » Digitalisering met respect voor privacy
- » Vastgoedeigenaren moeten hun verantwoordelijkheid nemen, geen leegstand, panden aantrekkelijk maken voor kleine initiatieven en cultuur
- » Elkaar ontmoeten, bankjes, chill- en speelplekken, waterpartij
- » Goede bereikbaarheid
- » Mooiere inrichting en schone straten, veiligheid
- » Eigen initiatief ondernemers, ondernemers ondersteunen, 24-uurs economie, uitblinken in service
- » Duidelijk citymarketingconcept, rondleidingen, hier hoUden wij van, identiteit, vermakende stad, groen, creatief, warm, gezellig, dagrecreatie, Uden heeft meer te bieden dan het centrum
- » Meer saamhorigheid onder ondernemers, openingstijden
- » Centrum is meer dan winkelen
- » Jongeren trekken
- » Maakindustrie
- » 5G's: gezamenlijk, groen, gezond, gastvrij, gezellig
- » Gezond hart van Uden, duurzaam
- » Bruisend, levendig, sfeer, beleving: een plek waar je wilt zijn
- » Centrum van de regio.

Conclusie

Onze belangrijkste conclusies na de startbijeenkomst op 12 juni zijn:

- Medewerking van alle belanghebbenden is nodig voor een toekomstbestendig en bruisend centrum.

- De gemeente moet kartrekker zijn.
- De meeste deelnemers denken dat winkelen over vijf jaar niet meer de belangrijkste reden is om naar het centrum te komen. Werk aan de winkel dus!

Uit de ansichtkaarten die de deelnemers maakten, destilleerden we drie hoofdthema's die volgens hen van belang zijn voor de nieuwe centrumvisie:

1. Ondernemerschap
2. Leefbaarheid
3. Inrichting

Om op deze input te kunnen voortborduren, hebben we in hoofdstuk 5 alvast informatie verzameld die ons voor deze thema's relevant lijkt. Natuurlijk staat het u vrij om tijdens de werksessies andere thema's aan de orde te stellen. Hoofdstuk 5 is louter bedoeld als een eerste vorm van input voor de werksessies, als achtergrondinformatie en wellicht naslagwerk. Mist u informatie, heeft u suggesties ter aanvulling? We horen het graag tijdens de werksessies, of laat het ons weten via centrumvisie@uden.nl

5. Input werksessies (eerste aanzet gespreks- agenda)

Uit de ansichtkaarten die de deelnemers aan de startbijeenkomst op 12 juni maakten, destilleerden we drie hoofdthema's die volgens hen van belang zijn voor de nieuwe centrumvisie:

1. Ondernemerschap
2. Leefbaarheid
3. Inrichting

Om op de input van 12 juni te kunnen voortborduren, hebben we hieronder alvast wat informatie verzameld die ons voor deze thema's relevant lijkt. Mogelijk komen tijdens de werksessies ook nog meer thema's en vraagstukken naar voren die relevant zijn. Dit hoofdstuk is dan ook bedoeld als een eerste vorm van input voor de werksessies, als achtergrondinformatie en wellicht naslagwerk. Mist u informatie, heeft u suggesties ter aanvulling? We horen het graag tijdens de werksessies, of laat het ons weten via centrumvisie@uden.nl

5.1 Ondernemerschap

Dit thema omvat alle economische aspecten van het centrum, in de meest brede zin. Succesvol ondernemerschap is immers een bepalende factor voor een toekomstbestendig centrum. Je hebt als ondernemer weliswaar niet alle voorwaarden in de hand (de gemeente heeft dat overigens evenmin!), maar het is goed om samen te kijken welke wél te beïnvloeden zijn. Zo moeten we bijvoorbeeld met elkaar nadenken over de juiste voorwaarden voor een gezond vestigingsbeleid.

Overigens hebben niet alleen de centrumondernemers belang bij dit thema. Mogelijk zijn er ook ondernemers die nu niet in het centrum gevestigd zijn, maar die dat wel zouden willen als aan bepaalde voorwaarden voldaan kan worden of als helder is wat wel (of juist niet) in woonwijken wenselijk is. En ook de input van andere belanghebbenden, zoals bewoners en bezoekers, is belangrijk. Wat vinden zij bijvoorbeeld belangrijk qua aanbod in het centrum en daarbuiten?

Vraagstukken rond het thema Ondernemerschap die bij de voorbereiding van een nieuwe centrumvisie aan de orde zouden kunnen komen, zijn bijvoorbeeld de diversiteit aan functies en branches, beleving in het centrum, de rol van vastgoedeigenaren en het onderscheidend vermogen van Uden in de regio.

'Wat is het onderscheidend vermogen van Uden in de regio?'

5. Input werksessies (eerste aanzet gespreks- agenda)

Mogelijke vraagstukken

Vraagstukken rond het thema Ondernemerschap die bij de voorbereiding van een nieuwe centrumvisie mogelijk relevant kunnen zijn¹:

- » Winkelaanbod
- » Diversiteit aan functies
- » Definitie van de gewenste couleur locale
- » Centrum is meer dan winkelen
- » Welke mix van commerciële functies is wenselijk (winkels, horeca, dienstverlening, ambacht, leisure, etc.)
- » Veelzijdige horeca, grote terrassen, restaurants, uitgaan en de vraag of de overheid zich hier in moet mengen. Ofwel: hoeveel ruimte is er voor welke functie of branche?
- » Welke soort evenementen dragen bij aan de versterking van het centrum?
- » Organisatiegraad ondernemers en mate van samenwerking
- » Openingstijden, 24-uurs economie, koopzondagen (iedere zondag?)
- » Positie en verantwoordelijkheid vastgoedeigenaren (voorkomen leegstand, panden aantrekkelijk maken voor kleine initiatieven en cultuur)
- » Centrummanagement
- » Centrumpromotie
- » Sfeer en beleving in het centrum
- » Wat betekent de Udense gastvrijheid en hoe kun je daar invulling aan geven?
- » Uden als centrum van de regio
- » Onderscheidend vermogen van Uden ten opzichte van de omliggende gemeenten en alternatieve winkelcentra
- » Vrij / gratis parkeren / blauwe zone / autovrij / voldoende parkeergelegenheden
- » Digitalisering met respect voor privacy
- » Doelgroepen benaderen en jongeren trekken
- » Maakindustrie
- » Ondernemersfonds: reclamebelasting, toeristenbelasting, precariorechten enz.
- » Loyaltyprogramma
- » Routing en trek door het centrum
- » Bouwen aan een concept/verhaal dat kapstok biedt voor nieuwe ontwikkelingen.

Ter inspiratie

- De [Roospas](#), het loyaltyprogramma van centrumondernemers in Roosendaal
- Artikel '[Hoe beleving met betekenis wél tot een hogere winkelomzet leidt](#)', Retailtrends.nl 2018
- Notitie '[Gastvrije binnensteden; successen en lessen](#)' (pdf-bestand), INretail en Stad & Co 2019
- Interview '[Parkeren en binnenstadsmanagement](#)', Urban Retail 2018
- Artikel '[De nieuwe lokale helden van vandaag en morgen](#)', Urban Retail 2015
- Artikel '[Welke marketingwetten verklaren succes outletcentra?](#)', Franknews.nl 2017
- [Retail Risk Index Uden 2025](#), met o.a. een overzicht van de leegstand in Uden, Locatus 2019 (let op: de Locatuskaarten zijn gebaseerd op momentopnames. Er kunnen dus op detailniveau onjuistheden in zitten).
- [Benchmark 'Verkooppunten per branche/product' en 'Winkel-vloeroppervlak'](#), Locatus 2019 (let op: de Locatusdata zijn gebaseerd op momentopnames. Er kunnen dus op detailniveau onjuistheden in zitten).

¹ Deze eerste opsomming is puur bedoeld als een eerste aanzet voor een gespreksagenda en kan uiteraard lopende het project nog worden aangevuld met vraagstukken en dilemma's.

5. Input werksessies (eerste aanzet gespreks- agenda)

5.2 Leefbaarheid

Onder het thema Leefbaarheid bundelen we alle niet-economische aspecten van het centrum, zoals beleving, groen, diversiteit van wonen en bewoners. Dit thema leent zich bij uitstek om breed te beschouwen. Om goed te wonen, werken, ondernemen en verblijven in het centrum, moeten immers ook de voorwaarden ingevuld worden. Wat zijn die voorwaarden? En wie kan die beïnvloeden?

Vraagstukken rond het thema Leefbaarheid die bij de voorbereiding van een nieuwe centrumvisie aan de orde zouden kunnen komen, zijn bijvoorbeeld de balans tussen evenementen en leefbaarheid, de combinatie van voorzieningen die in het centrum zouden moeten zitten, de inrichting van meer ontmoetingsplekken en maatregelen om hittestress te voorkomen.

Mogelijke vraagstukken

Vraagstukken rond het thema Leefbaarheid die bij de voorbereiding van een nieuwe centrumvisie mogelijk relevant kunnen zijn²:

- » De Markt als centrale ontmoetingsplek
- » Mogelijkheden voor het toevoegen van groen en water in het kader van klimaatadaptatie (hittestress), gezondheid en kwaliteit van wonen.
- » Welke doelgroepen willen wonen in het centrum en welke randvoorwaarden stellen zij aan goed wonen?
- » Balans tussen levendigheid en overlast
- » Definitie van de gewenste couleur locale (Bourgondisch, genieten, gemoedelijk, 5G's: gezamenlijk, groen, gezond, gastvrij, gezellig)
- » Cultuur, musea, historie, architectuur, creativiteit, expo's en belevingswaarde
- » Veelzijdige horeca, grote terrassen, restaurants, uitgaan
- » Theater, evenementen, activiteiten, kermis, markt, buiten podia, meer muziek op straat
- » Bereikbaarheid
- » Elkaar ontmoeten (bankjes, chill- en speelplekken, waterpartij)
- » Centrum is meer dan winkelen
- » Jongeren trekken
- » Gezond hart van Uden, duurzaam
- » Bruisend, levendig, sfeer, beleving een plek waar je wilt zijn.

Achtergrondinformatie leefbaarheid centrum

Bij de vaststelling van de leefbaarheid van een wijk, hanteert gemeente Uden de zogenaamde spinnenwebmethode. Daarmee breng je in kaart hoe een wijk scoort op acht onderdelen (zie tabel):

² Deze eerste opsomming is puur bedoeld als een eerste aanzet voor een gespreksagenda en kan uiteraard lopende het project nog worden aangevuld met vraagstukken en dilemma's.

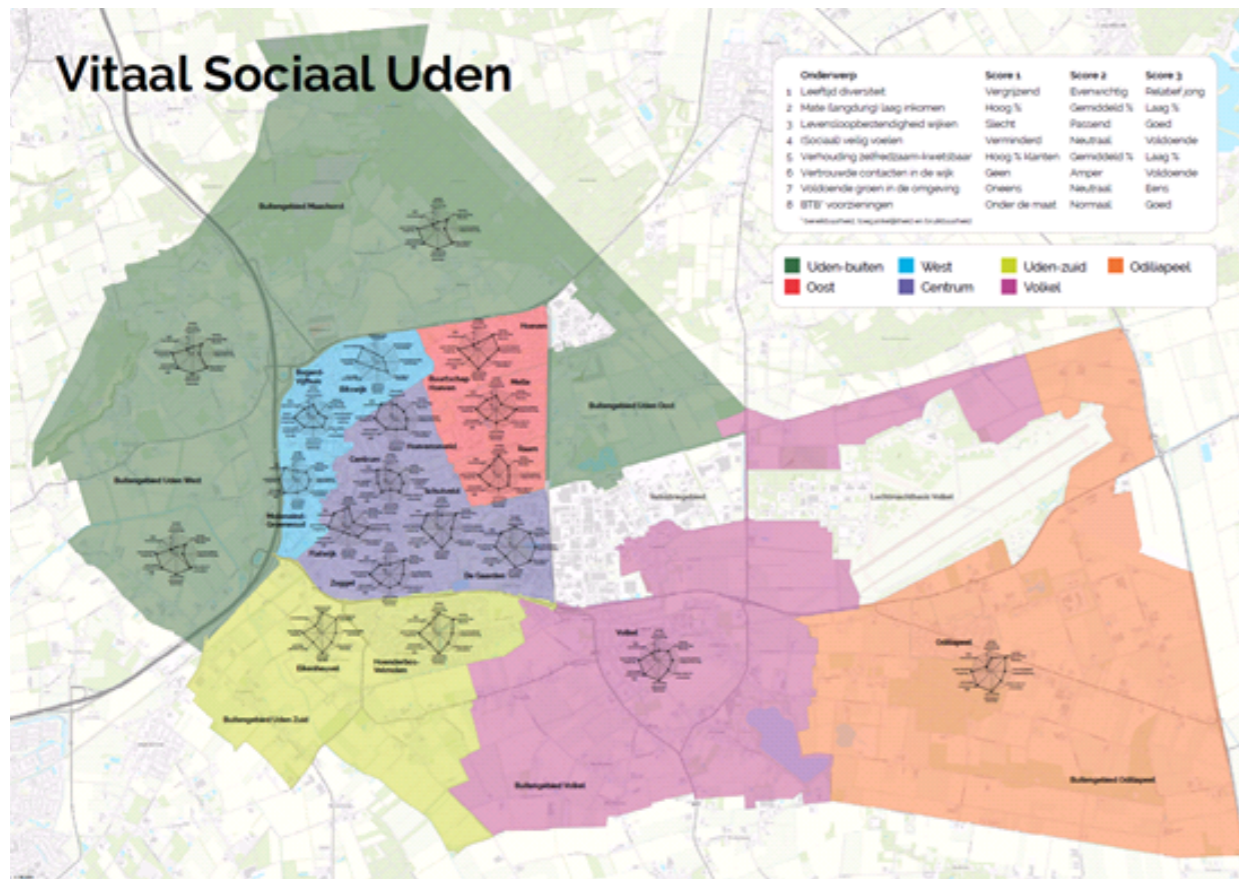
	Onderwerp	Score 1	Score 2	Score 3
1	leeftijddiversiteit bewoners	Vergrijzend	Evenwichtig	Relatief jong
2	mate (langdurig) laag inkomen	Hoog %	Gemiddeld %	Laag %
3	levensloopbestendigheid	slecht	Passend	Goed
4	(sociaal) veilig voelen	Verminderd	Neutraal	Voldoende
5	verhouding zelfredzaam-kwetsbaar	Hoog % klanten	Gemiddeld %	Laag %
6	vertrouwde contacten in de wijk	Geen	Amper	Voldoende
7	Voldoende groen in de omgeving	Oneens	Neutraal	Eens
8	BTB ³ voorzieningen	Onder de maat	Normaal	Goed

De spinnenwebscore voor het centrum van Uden ziet er als volgt uit:

³ BTB: bereikbaarheid (binnen 500m), toegankelijkheid en bruikbaarheid van basisvoorzieningen, d.w.z. voorzieningen die nodig zijn om zelfstandig te kunnen (blijven) wonen en leven, ook als de zelfredzaamheid afneemt.

5. Input werksessies (eerste aanzet gespreks- agenda)

Ter toelichting:

Het centrum scoort goed op het punt van voorzieningen (punt 8), omdat voor de meeste bewoners binnen 500m tot max. 800m voldoende winkels voor uiteenlopende levensbehoeften aanwezig zijn, evenals een ontmoetingspunt, toegang tot ondersteuning en een geldautomaat. Zo vervult de bibliotheek een belangrijke ontmoetingsfunctie en biedt de zorgorganisatie St. Jan ondersteuning. Het aanbod is bovendien evenwichtig verspreid over het gebied. Zo zijn er nu al vier zorglocaties voor permanent wonen en 'zorg met verblijf', waaronder één grote (st. Jan) voor ouderen. Eventuele nieuwe zorglocaties in het centrum zullen dan ook relatief klein moeten zijn en mogen alleen zorg bieden die nog niet op één van de bestaande locaties voorhanden is. Zie verder: [Vitaal sociaal Uden](#)

Achtergrondinformatie klimaat

We hebben te maken met steeds beter merkbare effecten van het veranderende klimaat. De belangrijkste vormen van overlast door het weer zijn wateroverlast en hittestress. Wateroverlast wordt veroorzaakt doordat er steeds heviger stortbuien komen en doordat het water steeds moeilijker opgevangen kan worden. Als er veel water valt op hard oppervlak, dan loopt dat meteen via regenpijpen en putten naar het riool. We hebben ons watersysteem zo ingericht dat we veel water snel kunnen afvoeren. Maar als die buizen vol zitten, loopt het water niet meer weg en kunnen de straten onder water komen te staan. In een doorlaatbare bodem kan water langzaam indalen (opgaan in de aarde), waardoor het niet naar de rioolbuizen toe hoeft. Meer groen en meer doorlaatbare bodem helpen dus om wateroverlast te voorkomen.

Ook hittestress is een aandachtspunt als het gaat om de leefbaarheid van steden. Het is een belangrijke veroorzaker van de piek in sterfgevallen tijdens een warme periode, maar ook van verminderde arbeidsproductiviteit die veel mensen ervaren als het warm is. Er is overigens sprake van grote temperatuurverschillen tussen de stad en het platteland. Die kunnen oplopen tot wel 4 graden Celsius verschil. De hogere temperaturen in de stad worden veroorzaakt door de grote hoeveelheid asfalt en beton. Wegen en gebouwen absorberen veel warmte en geven deze warmte ook weer terug. Hierdoor wordt de temperatuur in de stad niet alleen veroorzaakt door de kracht van de zon, maar ook door de openbare ruimte. Warmte blijft ook nog langer hangen in steden. Als oplossing wordt vaak gekozen voor een waterpartij, die zorgt voor een betere leefkwaliteit en hoger vastgoedprijzen. Bovendien kan zo'n waterpartij bijdragen aan de opvang van water. Een waterpartij draagt echter minder bij aan hittestress dan groen.

Ter inspiratie

- Artikel '[Autovrije binnenstad: vloek of zegen?](#)', Stentor 2019
- Artikel '[Middenstander wordt de dupe van autovrije binnenstad](#)', NOS/Nieuwsuur 2018
- Artikel '[De creatieve klasse maakt de stad van nu compleet](#)', BN/De Stem 2018
- Artikel '[Maak van de openbare ruimte een ontmoetingsmotor](#)', Platform De Stad 2017
- Artikel '[De hitte wordt hot](#)', Geografie Radboud Universiteit 2018
- Artikel '[Nederlandse steden niet op hitte gebouwd](#)', Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu/Atlas Leefomgeving 2019
- Artikel '[Klimaatbestendige revitalisering van een centrumgebied](#)', LinkedIn 2019
- Filmpje '[De Groene Water Wand helpt de gevolgen van de klimaatverandering in de stad te temperen](#)', Omroep Brabant 2017

5. Input werksessies (eerste aanzet gespreks- agenda)

5.3 Inrichting

Met het begrip inrichting bedoelen we de wijze waarop wij ons centrum willen inrichten (inrichting openbare ruimte), in de meest brede zin. Om alle functies die in het centrum gewenst zijn goed in te kunnen vullen, zullen er dilemma's ontstaan die vragen om specifieke voorwaarden of creatieve oplossingen. Wat zijn die voorwaarden? Van welke creatieve oplossingen in andere gemeenten kunnen we leren? Wie kan aan welke 'knoppen' draaien en heeft invloed op de gewenste onderdelen?

Vraagstukken rond het thema Inrichting die bij de voorbereiding van een nieuwe centrumvisie aan de orde zouden kunnen komen, zijn bijvoorbeeld uitbreiding van de groenvoorzieningen in het centrum, creatie van meer chillplekken en veiligheid.

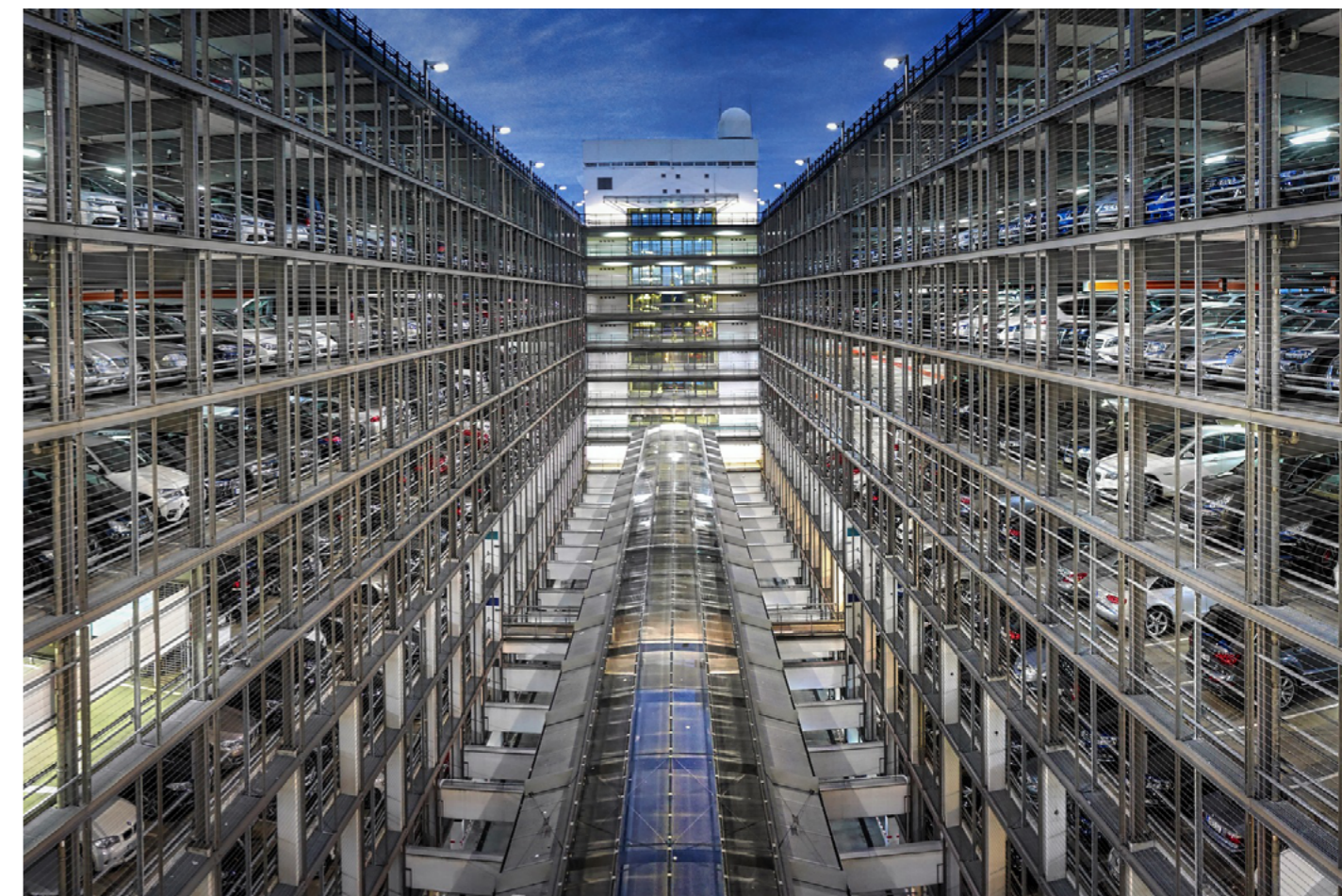
Mogelijke vraagstukken

Vraagstukken rond het thema Inrichting die bij de voorbereiding van een nieuwe centrumvisie mogelijk relevant zijn⁴:

- » De Markt als centrale ontmoetingsplek
- » Meer groen in het centrum
- » Behoud van de compacte vorm van het centrum
- » Veelzijdige horeca, grote terrassen, restaurants, uitgaan
- » Theater, evenementen, activiteiten, kermis, markt, buiten podia, meer muziek op straat
- » Elkaar ontmoeten, bankjes, chill- en speelplekken, waterpartij
- » Goede bereikbaarheid
- » Vrij / gratis parkeren / blauwe zone / autovrij / voldoende parkeergelegenheden
- » Mooiere inrichting en schone straten
- » Veiligheid
- » Placemaking: hoe kunnen we centrum van betekenis maken met inrichting?
- » Maakindustrie
- » 5G's: gezamenlijk, groen, gezond, gastvrij, gezellig
- » Gezond hart van Uden, duurzaam.

Ter inspiratie

- Artikel '[Green cities zijn de steden van de toekomst](#)', Voordewereldvanmorgen.nl/ASN Bank (geen datum)
- Artikel '[Hoe beleven mensen groen in de stad?](#)', Omgevingspsycholoog.nl (geen jaartal)
- Engels artikel '[What is placemaking?](#)', PPS.org (Project for Public Spaces) 2018
- Website '[Future Store Arnhem](#)'
- Artikel '[Hoe maak je een levendige publieke ruimte?](#)', Stadslente.blogspot.com 2017
- Filmpje '[Ander gebruik van de stad en openbare ruimte](#)', Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed 2018

⁴ Deze eerste opsomming is puur bedoeld als een eerste aanzet voor een gespreksagenda en kan uiteraard lopende het project nog worden aangevuld met vraagstukken en dilemma's.

6. Wat hebben eerdere participatietrajecten opgeleverd?

Het is niet de eerste keer dat we met belanghebbenden aan de slag zijn om het centrum van Uden te verbeteren. In dit hoofdstuk hebben we allerlei input verzameld die eerder is opgehaald. De genoemde documentatie hoeft niet leidend te zijn bij de bespreking van de vraagstukken voor de centrumvisie. Wel zullen de werkgroepen, bij wensen/ideeën die afwijken van wat eerder is vastgesteld, hun voorstellen goed moeten onderbouwen.

Mogelijk is dit overzicht niet volledig. Mist u nog wat? Laat het ons weten via centrumvisie@uden.nl

Wonen

- » [Startnotitie woonvisie gemeente Uden 2019](#) (pdf-document)
- » [Ambitiedocument van de Woonvisie 2019](#) (pdf-document)
- » [Visie Gebiedsplatform Uden Centrum 2018](#) (pdf-document)
- » [Uitvoeringsprogramma Centrum 2010](#) (pdf-document)

Mobiliteit

- » [Convenant FFU definitief 2018](#) (pdf-document)
- » [Beleidsnotitie parkeren centrum 2017](#) (pdf-document)
- » [Gemeentelijk Verkeer en Vervoer Plan Uden 2015](#) (pdf-document)

Herinrichting Marktstraat

- » Kaders die het college vaststelde voorafgaande aan de start van het ontwerpproces (2018):
- » Het ontwerp moet minimaal 25 jaar mee gaan.
- » Winkels gemengd met horeca (terrassen).
- » Marktstraat autovrij – parkeren niet mogelijk.
- » Wel vrachtverkeer mogelijk binnen venstertijden t.b.v. bevoorrading winkels.
- » Rijrichting in Marktstraat niet wijzigen (vanaf Markt richting Promenade).
- » Venstertijden handhaven.
- » Toepassen convenant Fietsforum Uden.
- » Fietsers toegestaan.

- » Fietsparkeren verdeeld over de hele straat.
- » Toepassen convenant Drempels Weg Uden.
- » Bomen bij voorkeur handhaven.
- » Maatregelen tegen hittestress en wateroverlast toepassen.
- » Sociaal veilige inrichting.
- » Uitvoering niet in de maanden november en december.
- » De weekmarkt moet tijdens evenementen in de Marktstraat terecht kunnen.
- » Doorgang hulpdiensten, minimaal 3,50m.

Gemeente Uden
Ruimte
September 2019

Contactgegevens
Telefoon: 0413 - 28 19 11
E-mail: info@uden.nl
Internet: www.uden.nl

MID_COM_CentrumVisie_Werkdocument